

[Christiani.]

Marts Maaned i et lille Skrift: Laan eller Skat. Straks var der vel ikke herhjemme megen Forstaaelse af disse Synspunkter, skønt man i flere andre Lande som Sverige, Holland og Schweiz for længst var slaaet ind paa Laanevejen.

Men for nylig har man som bekendt i Forbindelse med Beskæftigelseslovene indset Betimeligheden af at fordele noget af Byrden herved over flere Aar ved ogsaa at optage Laan. Jeg har altsaa i sin Tid været for tidlig paa Færde til at vinde Tilslutning til Laanetanken, men jeg ser nu med Tilfredsstillelse, at den er blevet realiseret, idet den paagældende Lov — Lov om Tilvejebringelse af Midler til beskæftigelsesfremmende Foranstaltninger — den 26. Oktober her i Tinget endog blev vedtaget enstemmigt uden Forhandling. — Da jeg i sin Tid tillod mig at tilstille Medlemmerne af dette høje Ting min ærforte lille Pjece, skal jeg ikke her komme nærmere ind paa Spørgsmaalet Laan eller Skat, men i det hele og store henviser til mine nævnte Udredninger af Spørgsmaalet og kun gentage, at Laan naturligvis beslaglægger de samme Beløb som Skat, men gør det paa en for store Dele af Befolkningen lemfældigere Maade, medens man paa den anden Side maa regne med, at Tiderne ikke vedblivende vil være lige saa tunge som de nuværende.

Medens der saaledes har været Enighed om, at de nævnte Beskæftigelseslove finansieres ved Laan, har man altsaa til Dækning af Statens øvrige store Udgifter fundet det nødvendigt stadig at øge Skattebyrden, saa at Skatter af alle mulige Arter efterhaanden er svulmet op til et saadant Antal, at det — saaledes som jeg forstaaer, det nu erkendes ogsaa af den højtærede Finansminister og fra Regeringens Side — er blevet meget vanskeligt for den enkelte at orientere sig i hele det Kompleks af direkte og indirekte Skatter, som allerede inden September 1939 var kommet til at hvile paa Befolkningen, og som til Yderlighed er blevet forøget siden Krigens Begyndelse. Det er derfor i høj Grad betimeligt, at Regeringen har nedsat en Skattekommission, hvis Opgave er at samle og forenkle alle de nuværende Skatter, der jo hovedsagelig deler sig i tre Grupper, nemlig: for det første Ejendomsskatter, for det andet direkte personlige Skatter paa Indkomst og Formue, herunder Selskabsskatter af enhver Art, og for det tredje indirekte Skatter, der væsentligt maa betegnes som Forbrugsskatter.

Selv om disse Skatter alle er vedtaget med Tilslutning fra praktisk talt hele dette høje Ting, der saaledes har erkendt Nødvendigheden af Tilvejebringelse af de omhandlede Beløb, er det paa den anden Side klart, at det aldeles ikke er ligegyldigt, paa hvilken Maade Pengene skaffes til Veje; det er tværtimod her overordentlig vigtigt, at Beløbene tages fra Befolkningens Indtægter paa den for Erhvervslivet som Helhed som for den enkelte mindst generende Maade. Da det imidlertid fører for vidt i Dag, hvor vi jo kun har det foreliggende Finanslovsforslag til Behandling, at komme ind paa en almindelig Gennemgang af vore forskellige Skatter og de mulige Maader, hvorpaa de kunde forenkles og simplificeres, skal jeg indskrænke mig til at sige et Par Ord om den af Rigsdagen den 31. Oktober vedtagne Lov om midlertidige Forbrugsafgifter m. m.

Allerede da den tilsvarende Lov blev vedtaget i Foraaret og for øvrigt ogsaa ved denne Lovs seneste første Behandling gjorde jeg opmærksom paa, at jeg var enig ikke blot med Finansministeren, men ogsaa med mange af Tingets Medlemmer om, at denne Skat virkede højest generende, og jeg nævnte dengang ganske kort, at man efter min Mening med Fordel kunde være slaaet ind paa en anden Vej til at skaffe de fornødne Penge, nemlig den direkte, ikke progressive Beskatnings Vej. Jeg tror, at hvis det i Fremtiden bliver nødvendigt for Staten at skaffe yderligere Penge til Veje, bør ogsaa vi gaa over til en saadan Skat, ja, jeg mener egentlig, at vi burde have gjort det straks, da vi efter Krigens Udbrud begyndte at øge den normale Skat, som vi indtil da havde naaet, og som for Progressionens Vedkommende i Virkeligheden var ført frem til et Bristepunkt, der ikke burde have været overskredet, naar man ser paa Nødvendigheden for de større Indtægter af at spare op og øge Kapitalen med Henblik paa Investering i ny Virksomhed. Den ikke progressive personlige Skat er ligesom enhver indirekte Skat en Skat, der hviler ligeligt paa enhver, og den har derfor den samme Begrundelse, at her maa enhver være med til at trække Læsset — selv de fattigste maa yde deres Skærv til Overvindelse af Tidens ubønhørlige Vanskeligheder. Den er en Lønsskat i videste Forstand, idet den siger, at det er nødvendigt for at fyldestgøre Statens Behov, at vi alle ned sætter Levemåden, netop saadan som den højtærede Finansminister udtrykte det under Behandlingen af den nu sidst vedtagne Forbrugs-